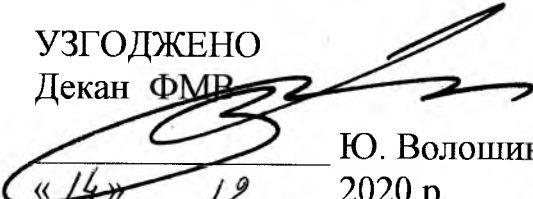

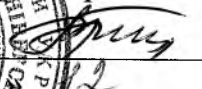
МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Національний авіаційний університет
 Факультет міжнародних відносин
 Кафедра міжнародних економічних відносин і бізнесу

УЗГОДЖЕНО
 Декан ФМВ

 Ю. Волошин
 «14» 12 2020 р.

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор з навчальної роботи

 А. Полухін
 2020 р.

Система менеджменту якості

РОБОЧА ПРОГРАМА
навчальної дисципліни

«Банківська справа»

Галузь знань: 29 «Міжнародні відносини»

Спеціальність: 292 «Міжнародні економічні відносини»

Освітньо-професійна програма: «Міжнародні економічні відносини»
 «Міжнародний бізнес»

Форма навчання	Сем.	Усього (год. / кредитів ECTS)	ЛКЦ	ПР.З	Л.З	СРС	ДЗ / РГР / К.р	КР / КП	Форма сем. контролю
Денна	6	105/3,5	32	16	–	57	–	–	Диф. залік 6 с.
Заочна	-	-	-	-	-	-	-	-	-

Індекс: РБ-17-292 /18-3.1.12

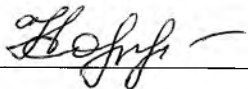
СМЯ НАУ РП 15.01.01-01-2020

	Система менеджменту якості. Робоча програма навчальної дисципліни «Банківська справа»	Шифр документа	СМЯНАУ РП 15.01.01 – 01-2020
		стор. 2 з 11	

Робочу програму навчальної дисципліни «Банківська справа» розроблено на основі освітньої програми та робочого навчального плану №РБ-17-292 /18 підготовки фахівців освітнього ступеня «Бакалавр» за спеціальністю 292 «Міжнародні економічні відносини» освітньо-професійних програм «Міжнародні економічні відносини» та «Міжнародний бізнес» та відповідних нормативних документів.

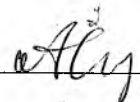
Робочу програму розробив:

доцент кафедри міжнародних економічних відносин і бізнесу

 /Набок І.І./

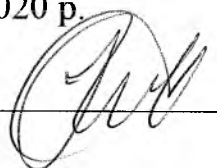
Робочу програму обговорено та схвалено на засіданні випускової кафедри спеціальності 292 «Міжнародні економічні відносини» освітньо-професійних програм «Міжнародні економічні відносини» та «Міжнародний бізнес», - кафедри міжнародних економічних відносин і бізнесу, протокол № 11 від «03» вересня 2020 р.

Завідувач кафедри

 /Степанов О.П./

Робочу програму обговорено та схвалено на засіданні науково-методично-редакційної ради Факультету міжнародних відносин, протокол № 10 від «07» 12 2020 р.

Голова НМРР

 /Сидоренко К.В. /

Рівень документа – 3б

Плановий термін між ревізіями – 1 рік

Контрольний примірник

	Система менеджменту якості. Робоча програма навчальної дисципліни «Банківська справа»	Шифр документа	СМЯ НАУ РП 15.01.01 – 01-2020
		стор. 3 з 11	

ЗМІСТ

	Сторінка
Вступ	4
1. Пояснювальна записка	4
1.1 Заплановані результати.....	4
1.2. Програма навчальної дисципліни.....	5
2. Зміст навчальної дисципліни	7
2.1. Структура навчальної дисципліни.....	7
3. Навчально-методичні матеріали з дисципліни	7
3.1. Методи навчання.....	8
3.2. Рекомендована література (базова і допоміжна)	8
3.3. Інформаційні ресурси в Інтернеті.....	9
4. Рейтингова система оцінювання набутих студентом знань та вмінь	10

	Система менеджменту якості. Робоча програма навчальної дисципліни «Банківська справа»	Шифр документа	СМЯНАУ РП 15.01.01 – 01-2020
		стор. 4 з 11	

ВСТУП

Робоча програма (РП) навчальної дисципліни «Банківська справа» розроблена на основі «Методичних рекомендацій до розроблення та оформлення робочої програми навчальної дисципліни денної та заочної форм навчання», затверджених розпорядженнями №071/роз. від 10.07.2019 р., № 088/роз, від 16.10.19 та відповідних нормативних документів.

1. Пояснювальна записка

1.1. Заплановані результати.

Дана навчальна дисципліна є теоретичною та практичною основою сукупності знань та вмінь, що формують профіль фахівця в галузі міжнародних економічних відносин.

Метою вивчення навчальної дисципліни є формування у студентів системи знань і умінь з банківської справи, розуміння особливостей побудови банківської системи в різних країнах світу, засвоєння напрямів діяльності центральних банків, розуміння специфіки діяльності окремих видів комерційних банків та основних банківських операцій.

Основним завданням дисципліни «Банківська справа» є ознайомлення студентів з основами економічних знань щодо особливостей функціонування вітчизняної та зарубіжних банківських систем в умовах ринкових відносин, засвоєння студентами загальних основ банківської справи у систематизованому вигляді, теоретична підготовка з питань:

- суті та значення банківської системи в сфері економічних відносин;
- особливостей побудови банківської системи в Україні;
- функціонування і розвитку світової банківської системи;
- статусу, призначення та основ організації центральних банків;
- специфіки діяльності окремих видів комерційних банків.

В результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен набути такі **компетентності**:

- здатність проводити дослідження економічних явищ та процесів у міжнародній сфері з урахуванням причинно-наслідкових та просторово-часових зв'язків;
- вміння використовувати набуті знання, розуміти предметну область та професію на практиці, бути відкритим до застосування знань з урахуванням конкретних ситуацій;
- здатність аналізувати сучасні проблеми та процеси, прогнозувати можливий їх розвиток в майбутньому;
- оволодіння навичками самостійного здійснення аналізу, ідентифікації та оцінювання з метою ведення ефективного міжнародного бізнесу щодо різних валютних, кредитних, фондових та інших операцій з використанням комп'ютерної техніки та програмно-математичних комплексів;
- здатність застосовувати базові знання, аналізувати теорії та механізми реалізації міжнародних валютно-фінансових і кредитних відносин;
- здатність розв'язувати складні задачі і проблеми у галузі фінансів, банківської справи та страхування, або у процесі навчання, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій і характеризується невизначеністю умов і вимог;
- застосовувати економіко-математичні методи та моделі в процесі розробки та прийняття фінансових рішень щодо операцій на валютних, кредитних, фондових ринках.

Навчальна дисципліна «Банківська справа» базується на знаннях таких дисциплін, як «Економічна теорія», «Історія економічних вчень» та є базою для вивчення таких дисциплін, як «Економіка та зовнішньоекономічні зв'язки України», «Міжнародні фінанси», «Теорія грошей і грошового обігу», «Грошово-кредитні системи зарубіжних країн».

1.2. Програма навчальної дисципліни.

Навчальний матеріал дисципліни структурований за модульним принципом і складається з одного навчального модуля, а саме: **«Теоретичні основи і практика банківської справи»**, який є логічно завершеною, відносно самостійною, цілісною частиною навчальної дисципліни, засвоєння якої передбачає проведення модульної контрольної роботи та аналіз результатів її виконання.

Модуль № 1 «Теоретичні основи і практика банківської справи»

Тема 1.1. Поняття та сутність банківської системи

Еволюція банківської справи. Функції банківської системи. Побудова та функціонування банківських систем: зарубіжний досвід. Становлення і розвиток банківської системи України.

Тема 1.2. Центральні банки

Призначення, статус та основи організації центрального банку. Функції центрального банку. Походження та розвиток центральних банків. Становлення центрального банку в Україні.

Тема 1.3. Комерційні банки

Поняття, призначення і класифікація комерційних банків. Походження та розвиток комерційних банків. Організаційна структура банку. Основи організації та специфіка діяльності окремих видів комерційних банків. Банківські об'єднання: порядок створення та їх типи. Особливості становлення і розвитку комерційних банків в Україні.

Тема 1.4. Банківські ресурси як основа функціонування банку

Економічна характеристика та склад ресурсів комерційного банку. Банківський капітал та його внутрішня структура. Функції основного, додаткового та субординованого банківського капіталу. Міжнародні стандарти власного капіталу комерційних банків (Базельська угода). Залучені та запозичені кошти банку. Брутто- та нетто- ресурси банку. Імобілізація коштів банку. Прогнозування ресурсів банку.

Тема 1.5. Регулювання діяльності банків

Регулювання банківської діяльності, його суть та форми. Регулятивний капітал банку: призначення та порядок визначення. Економічні нормативи капіталу банку. Економічні нормативи ліквідності. Нормативи кредитного ризику. Нормативи інвестування.

Тема 1.6. Класифікація банківських операцій і послуг

Основи класифікації банківських операцій і послуг. Пасивні банківські операції та їх характеристика. Активні банківські операції та їх характеристика. Характеристика банківських послуг.

Тема 1.7. Організація кредитної роботи в банку та управління кредитним портфелем

Кредитна політика комерційного банку як складова його бізнес-плану. Організаційна структура кредитної функції банку. Класифікація банківських позичок та сучасні види кредитів. Аналіз структури кредитних вкладень. Комплексний аналіз ціноутворення за кредитними операціями. Аналіз кредитоспроможності позичальника та способи її оцінки банком. Оцінювання якості кредитного портфеля та порядок формування резервів на відшкодування втрат за кредитними операціями. Процес банківського кредитування. Види позичкових рахунків та режим їх дії. Форми забезпечення повернення банківських позичок.

	Система менеджменту якості. Робоча програма навчальної дисципліни «Банківська справа»	Шифр документа	СМЯ НАУ РП 15.01.01 – 01-2020
		стор. 6 з 11	

Кредитний ризи банку та способи його мінімізації. Методи управління проблемними кредитами та кредитним ризиком в цілому. Банківський контроль і кредитні санкції.

Тема 1.8. Робота банків з обслуговування платіжного обороту

Загальні основи організації безготівкових розрахунків і структура безготівкового грошового обігу. Ведення рахунків клієнтів. Безготівкові міжгосподарські розрахунки та основні інструменти, що їх забезпечують. Функціональні схеми здійснення окремих видів платежів. Кореспондентські відносини та міжбанківські розрахунки. Структурна побудова та принципи функціонування системи електронних платежів (СЕП). Схема документообороту в СЕП. Класифікація електронних розрахунково-платіжних документів, що використовуються в СЕП. Розрахунки з використанням банківських платіжних карток. Характеристика касових операцій банків та забезпечення їх касової діяльності.

Тема 1.9. Валютні операції комерційних банків

Економічний зміст валютного курсу. Режими та методики курсоутворення. Конвертованість валюти і її види. Класифікатор іноземних валют НБУ. Пряма (європейська) та непряма (американська) система котирування валюти. Крос-курси валют та способи їх обчислення. Характеристика конверсійних (обмінних) валютних операцій. Характеристика депозитно-кредитних валютних операцій та ціноутворення за ними: зміст та призначення ставок LIBID і LIBOR, KIBID і KIBOR. Відкрита валютна позиція банку, порядок її обчислення та регулювання. Неторговельні операції комерційних банків в іноземній валюті. Операції з міжнародних торговельних розрахунків. Операції з торгівлі іноземною валютою. Операції із залучення та розміщення валютних коштів.

Тема 1.10. Операції банків з цінними паперами

Загальна характеристика діяльності банків на ринку цінних паперів, класифікація операцій банків з цінними паперами. Банки в ролі емітентів, інвесторів, позичальників, фінансових посередників та інфраструктурних учасників ринку.

Емісія банками цінних паперів, інвестиційні операції банків з цінними паперами. Характеристика банківських портфелів цінних паперів. Ризики, притаманні інвестиційній діяльності банків, та методи управління ними. Заставні операції банків із цінними паперами.

Професійна діяльність банків на ринку цінних паперів. Діяльність з торгівлі цінними паперами, депозитарна діяльність.

Тема 1.11. Банківське обслуговування зовнішньоекономічної діяльності

Характеристика основних форм міжнародних розрахунків. Порядок здійснення міжнародних розрахунків за експортно-імпортними операціями. Неторговельні операції банків в іноземній валюті.

Тема 1.12. Нетрадиційні банківські операції та послуги

Види нетрадиційних банківських операцій та послуг: загальна характеристика. Економічні основи банківського лізингу та його форми. Лізингові операції та перспективи їх розвитку в Україні. Банківські гарантії та поручительства, як форми банківських послуг. Посередницькі, консультаційні та інформаційні послуги банків. Трастові послуги. Учасники факторингових операцій та зміст договірних відносин між ними. Визначення плати за факторингове обслуговування. Характерні ознаки форфейтингу. Зміст і послідовність здійснення форфейтингової операції, визначення плати за неї.

Тема 1.13. Рейтингові системи оцінки фінансового стану банків

Значення рейтингу як економічної категорії в процесі транспарентності фінансового ринку для його учасників. Рейтинг та його різновиди в економічній практиці: порівняльна характеристика. Рейтингова система «СAMEL» та її адаптування до вітчизняних умов. Відкриті рейтингові системи оцінки банків. Схеми побудови макетів рейтингів кредитоздатності, надійності та сталості банку.

Тема 1.14. Банківський маркетинг

	Система менеджменту якості. Робоча програма навчальної дисципліни «Банківська справа»	Шифр документа	СМЯ НАУ РП 15.01.01 – 01-2020
		стор. 7 з 13	

Специфіка банківської діяльності та банківського продукту. Класифікація принципів маркетингової діяльності в банках. Функції маркетингу в банках. Товарна (продуктова), цінова та комунікаційна політика банку. Механізм реалізації стратегії банківського маркетингу.

Тема 1.15. Банківський менеджмент

Основи менеджменту в банку. Функції та елементи фінансового менеджменту в банку. Методи управління активами і пасивами банку. Управління банківськими ризиками.

Тема 1.16. Міжнародні валютно-кредитні установи та форми їх співробітництва в Україні

Міжнародний валютний фонд і його діяльність в Україні. Світовий банк, його організаційна структура та функції. Регіональні міжнародні кредитно-фінансові інституції. Європейський банк реконструкції та розвитку, його призначення. Банк міжнародних розрахунків, його призначення та функції.

2. ЗМІСТ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

2.1. Структура навчальної дисципліни

Таблиця 2.1

№ пор	Назва теми (тематичного розділу)	Обсяг навчальних занять (год.)							
		Денна форма навчання				Заочна форма навчання			
		Усь ого	Лек ції	Пра кт. заня ття	СРС	Ус ьог о	Лек ції	Пр акт зан ятт я	СРС
Модуль №1 «Теоретичні основи і практика банківської справи»									
		6 семестр				_____ семестр			
1.1	Поняття та сутність банківської системи	9	2	2	5	-	-	-	-
1.2	Центральні банки	5	2	-	3	-	-	-	-
1.3	Комерційні банки	9	2	2	5	-	-	-	-
1.4	Банківські ресурси як основа функціонування банку	9	2	2	5	-	-	-	-
1.5	Регулювання діяльності банків	5	2	-	3	-	-	-	-
1.6	Класифікація банківських операцій і послуг	9	2	2	5	-	-	-	-

	Система менеджменту якості. Робоча програма навчальної дисципліни «Банківська справа»	Шифр документа	СМЯ НАУ РП 15.01.01 – 01-2020						
		стор. 8 з 13							

1.7	Організація кредитної роботи в банку та управління кредитним портфелем	5	2	-	3	-	-	-	-
1.8	Робота банків з обслуговування платіжного обороту	9	2	2	5	-	-	-	-
1.9	Валютні операції комерційних банків	5	2	-	3	-	-	-	-
1.10	Операції банків з цінними паперами	5	2	-	3	-	-	-	-
1.11	Банківське обслуговування зовнішньоекономічної діяльності	9	2	2	5	-	-	-	-
1.12	Нетрадиційні банківські операції та послуги	5	2	-	3	-	-	-	-
1.13	Рейтингові системи оцінки фінансового стану банків	5	2	-	3	-	-	-	-
1.14	Банківський маркетинг	5	2	-	3	-	-	-	-
1.15	Банківський менеджмент	9	2	2	5	-	-	-	-
1.16	Міжнародні валютно-кредитні установи та форми їх співробітництва в Україні	9	2	2	5	-	-	-	-
1.17	Модульна контрольна робота №1	4		1	3	-	-	-	-
1.18	Підсумкова семестрова контрольна робота (ЗФН)					-	-	-	-
Усього за модулем №1		105	32	16	57	-	-	-	-
Усього за навчальною дисципліною		105	32	16	57	-	-	-	-

3. НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНІ МАТЕРІАЛИ З ДИСЦИПЛІНИ

3.1. Методи навчання

При вивченні навчальної дисципліни використовуються наступні методи навчання:

- лекція-бесіда;
- пояснювально-ілюстративний метод;
- метод проблемного викладу;
- семінар-дискусія;
- дослідницький метод.

Реалізація цих методів здійснюється при проведенні лекцій, демонстрацій, самостійній підготовці, роботі з навчальною літературою та статистичними даними, пошуковими та дослідницькими завданнями.

	Система менеджменту якості. Робоча програма навчальної дисципліни «Банківська справа»	Шифр документа	СМЯНАУ РП 15.01.01 – 01-2020
		стор. 9 з 11	

3.2. Рекомендована література

Базова література

3.2.1. Банківські операції [Текст]: практ. посіб. / О. Я. Стойко; Житомир. нац. агрокол. ун-т. – Житомир : ЖНАЕУ, 2016. – 127 с.

3.2.2. Банківська система / навч. посіб. / (Л.І.Катан, Н.І.Демчук, В.Г.Бабенко-Левада); за ред. І.М.Мазур – Дніпро: Пороги, 2017. – 444 с.

3.2.3. Варцаба В.І., Заславська О.І. Сучасне банківництво: теорія і практика: Навч. посібник. – Ужгород: Видавництво УжНУ «Говерла», 2018. – 364 с.

Допоміжна література

3.2.4. Актуальні питання розвитку банківської системи України [Текст] : зб. наук. пр. / [Береславська О. І. та ін.]; за заг. ред. д-ра екон. наук, проф. О. І. Береславської ; Ун-т держ. фіскал. служби України, Каф. банк. справи та фінанс. моніторингу. - Ірпінь : Університет ДФС України, 2016. – 240 с.

3.2.5. Банківське кредитування [Текст] : [монографія] / В. О. Величкін, В. О. Гордієнко; Ун-т митної справи та фінансів. - Дніпро: Акцент, 2017. –167 с.

3.2.6. Розвиток банківської системи в умовах трансформації економічного простору [Текст] : кол. монографія / [Алієва С. С. та ін. ; за ред. Чепелюк Г. М.] ; ДВНЗ "Ун-т банк. справи". - Черкаси : ДВНЗ "Ун-т банк. справи", 2016. – 413 с.

3.3. Інформаційні ресурси в інтернеті

3.3.1. <https://ru.coursera.org/learn/bankovskoye-delo-finansy>

3.3.2. <https://ru.coursera.org/learn/money-banking>

3.3.3. https://courses.prometheus.org.ua/courses/NAUKMA/101/2014_T2/about

3.3.4. www.bank.gov.ua – офіційний сайт Національного банку України

3.3.5. www.aub.org.ua – офіційний сайт Асоціації українських банків

3.3.6. www.fg.org.ua – офіційний сайт Фонду гарантування вкладів фізичних осіб

3.3.7. <https://er.nau.edu.ua/handle/NAU/42767> - навчально- методичний комплекс навчальної дисципліни «Банківська справа» в Репозитарії Національного авіаційного університету

4. РЕЙТИНГОВА СИСТЕМА ОЦІНЮВАННЯ НАБУТИХ СТУДЕНТОМ ЗНАТЬ ТА ВМІНЬ.

4.1. Методи контролю та схема нарахування балів. Оцінювання окремих видів виконаної студентом навчальної роботи здійснюється в балах відповідно до табл. 4.1.

Таблиця 4.1

Вид навчальної роботи	Мах кількість балів	
	Денна форма навчання	Заочна форма навчання
	6 семестр	_____ семестр
Модуль №1 «Теоретичні основи і практика банківської справи»		
Вид навчальної роботи		
Робота на практичному занятті	5 б. x 7 = 35	-
Виступ на практичному занятті з	20	-

	Система менеджменту якості. Робоча програма навчальної дисципліни «Банківська справа»	Шифр документа	СМЯ НАУ РП 15.01.01 – 01-2020
		стор. 10 з 11	

презентацією на задану тему		
Виконання експрес-контрольних робіт	5 б. x 5 = 25	-
Для допуску до виконання модульної контрольної роботи №1 студент має набрати не менше	48 балів	-
Виконання модульної контрольної роботи №1	20	-
Усього за модулем №1	100	-
Усього за дисципліною	100	

Залікова рейтингова оцінка визначається (в балах та за національною шкалою) за результатами виконання всіх видів навчальної роботи протягом семестру.

4.2. Виконані види навчальної роботи зараховуються студенту, якщо він отримав за них позитивну рейтингову оцінку.

4.3. Сума рейтингових оцінок, отриманих студентом за окремі види виконаної навчальної роботи, становить поточну модульну рейтингову оцінку, яка заноситься до відомості модульного контролю.

4.4. Сума підсумкової семестрової модульної та екзаменаційної рейтингових оцінок, у балах становить підсумкову семестрову рейтингову оцінку, яка перераховується в оцінки за національною шкалою та шкалою ECTS.

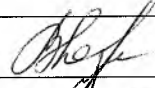
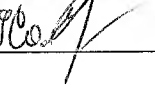
4.5. Підсумкова семестрова рейтингова оцінка в балах, за національною шкалою та шкалою ECTS заноситься до заліково-екзаменаційної відомості, навчальної картки та залікової книжки студента, наприклад, так: 92/Відм./А, 87/Добре/В, 79/Добре/С, 68/Задов./D, 65/Задов./Е тощо.

4.6. Підсумкова рейтингова оцінка з дисципліни дорівнює підсумковій семестровій рейтинговій оцінці. Зазначена підсумкова рейтингова оцінка з дисципліни заноситься до Додатку до диплома.

	Система менеджменту якості. Робоча програма навчальної дисципліни «Банківська справа»	Шифр документа	СМЯНАУ РП 15.01.01 – 01-2020
		стор. 11 з 11	

(Ф 03.02 – 01)

АРКУШ ПОШИРЕННЯ ДОКУМЕНТА

№ прим.	Куди передано (підрозділ)	Дата видачі	П.І.Б. отримувача	Підпис отримувача	Примітки
1	03.02	29.12.20	Геррешко К. А.		
2	15.01.01	29.12.20	Соломенко Т.В.		

(Ф 03.02 – 02)

АРКУШ ОЗНАЙОМЛЕННЯ З ДОКУМЕНТОМ

№ пор.	Прізвище ім'я по-батькові	Підпис ознайомленої особи	Дата ознайомлення	Примітки

(Ф 03.02 – 04)

АРКУШ РЕЄСТРАЦІЇ РЕВІЗІЇ

№ пор.	Прізвище ім'я по-батькові	Дата ревізії	Підпис	Висновок щодо адекватності

(Ф 03.02 – 03)

АРКУШ ОБЛІКУ ЗМІН

№ зміни	№ листа (сторінки)				Підпис особи, яка внесла зміну	Дата внесення зміни	Дата введення зміни
	Зміненого	Заміненого	Нового	Анульованого			

(Ф 03.02 – 32)

УЗГОДЖЕННЯ ЗМІН

	Підпис	Ініціали, прізвище	Посада	Дата
Розробник				
Узгоджено				
Узгоджено				
Узгоджено				